

CHÂN DUNG HÁT XẨM DÂN GIAN ĐƯƠNG ĐẠI VIỆT NAM

Tuấn Giang

Trường Đại học Sân khấu, Điện ảnh Hà Nội

Bài viết phân tích đặc trưng âm nhạc dân gian của Hát Xẩm, thể hiện bản sắc văn hóa nông nghiệp với nhạc cụ, âm nhạc đậm chất đồng quê. Tuy nhiên, Hát Xẩm từ khi hình thành, trong xã hội cũ, trải qua các giai đoạn thăng trầm, đến đầu thế kỷ XXI, đã có nhiều biến đổi: thế hệ Hát Xẩm mới, nhiều tầng lớp tham gia hát (không chỉ là người khiếm thị đi hát), âm nhạc thay đổi và còn thu nhập nhiều thể loại khác... Hát Xẩm ngày nay đã không còn như trước do cuộc sống thay đổi.

Mặt khác, dù ở các tỉnh phía Bắc đã có nhiều câu lạc bộ Hát Xẩm, đã thực hiện nhiều cách làm để bảo tồn Hát Xẩm (như đưa hát Xẩm lên sân khấu biểu diễn, mở lớp dạy, bồi dưỡng, hỗ trợ nghệ nhân...), nhưng việc sưu tầm, thu thập, hệ thống hóa, nghiên cứu, hát Xẩm vẫn còn hạn chế, chưa mở rộng đến ba miền đất nước, nhiều ý kiến nhận định chưa chính xác về nghệ thuật Hát Xẩm v.v...

Do vậy, cần có Đề án bảo tồn Hát Xẩm, giữ cho Xẩm những đặc trưng vốn có nhằm tôn vinh nghệ thuật dân tộc bản địa trong công cuộc xây dựng nền âm nhạc Việt Nam đương đại, trong giai đoạn hội nhập, toàn cầu hóa hiện nay.

Từ khóa: âm nhạc dân gian, bảo tồn, biến đổi, đề án, Hát Xẩm,